

Forfatter: Topsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra ANDRÆ

Citation: Topsøe, Vilhelm: "Udvalgte Skrifter", i Topsøe, Vilhelm: *Udvalgte Skrifter*, udg. af VILH. ANDERSEN ; HELGE TOPSØE-JENSEN , 1923, s. 354. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-topsoe01-shoot-idm140237635760736/facsimile.pdf> (tilgået 21. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

Som bekendt har Andræs System den interessanteste Lighed med Hares, det er ældre end denne, traadt i Virksomhed, inden Hare kom med sin Theori, men da denne Sidste er Engelsk og har havt det Held strax at faa en Mill til at anbefale sit System som en af de vigtigste Opfindelser i Statsstyrelsen, saa vil han sikkert tage Mere end Løvens Part af Æren. Andræs Navn vil nok blive nævnt for Fuldstændigheds Skyld, men for det store europæiske Publikum vil det lyde ligesaa ukjendt som Dhrr. Hoffmanns eller Bur-nitz's eller Nabor Caneiros for os; allerede nu er det kun Hare og Hares System, der roses, kommenteres, bearbejdes og propageres. Naar man dog endelig 8 Aar efter, at Andræs Valglov var traadt i Virksomhed, blev noget opmærksom paa den i Europa, skyldtes dette en Beretning fra en hervørende engelsk Legationssekretær Lytton, som indeholdt en klar og velopfattet Vurdering af Systemet.

Herhjemme mødte Andræs Valglov som bekendt kun en tvivlsom Sympathi, hvad der ikke var noget Under med en saa vildfremmed Skabning, som ikke i fjerneste Led var Kjød af vore Institutioners Kjød og Blod af deres Blod. Men de daarlige Spaadomme have ikke slaet til, tvertimod, Systemet arbejder med langt mindre Vanskelighed, end man havde anet, og er nu rodfæstet hos os. Det er en sand Triumf for Andræ; thi det var unægtelig med et sjeldent dristigt Kæst, han bragte det ind i vort Forfatningsliv, men ultradoktrinære Undfangelser kunne ogsaa have sund Livskraft. Det synes tvivlsomt, om det af os anverdte System andetsteds bliver det mest populære, eller rettere, det synes utvivlsomt, at det ikke bliver det — skjønt dets Nøjagtighed prises — ja at det, der »tager Favør«, ikke engang bliver noget af de rationelle Systemer, hvortil Andræs henføres, men et af dem, man har kaldet de empiriske, som er let at haandtere, men ganske vist ikke korrekt uden yderligere Tilføjelser. Men hvorledes det gaar eller ikke gaar i den øvrige Verden, saa har Andræ ganske vist paatvunget os en ikke blot højt interessant, men ogsaa meget værdifuld politisk Gave.

Hvad er egentlig Andræ som Politiker? Nationalliberal, selv i dette Ords videste Forstand, kan han ikke siges at